

LO-Aktuelt 23. juli 1993

Sysseissetingen det viktigste

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

I de seinere år er det ofte blitt hevdet at vi står overfor økende forskjeller i levekår her i landet. Dette er sentrale politiske spørsmål og Regjeringen har derfor latt et offentlig utvalg se nærmere på hele levekårsutviklingen på 80-tallet. Utvalget kom fram til at de fleste fikk bedre levekår i løpet av 1980-tallet, og at inntektsfordelingen mellom ulike inntektsgrupper ser ut til å ha endret seg lite. Ikke overraskende kom utvalget til at økonomiske og sosiale virkninger av problemene på arbeidsmarkedet var de viktigste negative trekk ved utviklingen i levekårene.

Skal vi forandre de negative trekkene, må vi gjøre noe med arbeidsmarkedet. Vi må snu en utvikling der flere må leve på overføringer fra det offentlige til en utvikling der flere kan leve av inntekt fra eget arbeid. For å få det til må vi omprioritere innenfor de offentlige budsjettene. Siden 1991 har Regjeringen fått igjennom omprioriteringer fra overføringer til satsingsområder. Sammenlignet med budsjettforslaget for 1991 bruker vi i 1993 6,5 milliarder kroner mer til bl.a. vei- og jernbaneførmål, statlig og kommunalt vedlikehold, eldreomsorg og sykehus, utdanning og forskning. Hadde vi ikke lyktes i å få tilslutning i tilstramminger i overføringene, ville ikke en slik satsing vært mulig. Og hadde vi mislyktes, ville langt flere enn i dag vært uten arbeid.

Regjeringen vil føre denne kursen videre. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett varslet vi at vi i budsjettet for 1994 har som målsetting å redusere nivået på overføringene med ytterligere 4 - 5 milliarder kroner. I Revidert nasjonalbudsjett hadde vi en bred omtale av Overføringsutvalgets innstilling (Kleppe-2), og signaliserte

forslag til kutt i overføringene på i størrelsesorden 3 milliarder. Sammen med nye forslag vil disse bli konkretisert i budsjettet som legges fram til høsten.

Men sysselsettingspolitikken består ikke bare av omprioriteringer. Vi har bak oss en periode med den kanskje mest ekspansive budsjettpolitikken noensinne. Dette har vi kunnet gjøre fordi statsfinansene har vært og er fortsatt gode, bl. a. pga. høye oljeinntekter. Det har vært riktig å bruke budsjettet så aktivt en periode. Ellers ville arbeidsledigheten vært enda høyere. Men det er ikke mulig å føre en svært ekspansiv budsjettpolitikk over mange år. Derfor må den økonomiske veksten framover mer komme som en følge av at vi får et kostnadsnivå mer på linje med andre land og ved at lavere renter legger et grunnlag for større investeringsvilje i næringslivet. Rammebetingelsene må være slik at folk og bedrifter igjen tør satse. Derfor fremmet vi den omfattende næringspakken i fjor høst.

Her er Regjeringens solidaritetsalternativ så viktig. Samarbeidet med partene i arbeidslivet må fortsette, slik at vi kan sikre lav kostnads- og prisvekst også i årene framover. For å lykkes her er fordelingspolitikken helt sentral. De tiltak vi foreslår må samlet ha en god fordelingsprofil. Dette er bakgrunnen for "solidaritetsmilliarden."

Jeg er derfor glad for at forslaget om økt arbeidsgiveravgift på høye lønnsutbetalinger, den såkalte "kakseskatten", fikk flertall da det reviderte nasjonalbudsjettet ble behandlet i forrige uke. Forslaget om økt formuesskatt vil bli tatt konkret opp i Regjeringens budsjettforslag for 1994. Høye formuer er konsentrert på få, og disse har gjennomgående også høye inntekter. Derfor skal vi merke oss at Kristelig Folkeparti og Senterpartiet som hevder å legge stor vekt på fordelingshensyn, ikke vil gi positive signaler om økning av formuesskatten for dem med høyeste formuer.

Fra Høyre og Fremskrittspartiet er vi blitt kritisert for at den ekstra arbeidsgiveravgiften medfører økte omkostninger for

næringslivet. Den kritikken bør vi ta med knusende ro. De bedrifter som har råd til å betale sine ledere årsinntekter på over 600.000 kroner, har også råd til å betale en ekstra arbeidsgiveravgift på 10 prosent på den del av inntekten som overstiger om lag 600.000 kroner. Har de ikke det, betyr det at de burde la være å legge seg på så høye inntektsnivåer.

Dette forslaget betyr ikke så mye ekstra inntekter i statskassen. Men det gir det klare signal at de som tjener best her i landet også må føle et ansvar for at vi lykkes med en solidarisk inntektspolitik. Det ansvaret har dessverre ikke alle av dem tatt. "Kakeskatten" bør bidra til at flere av dem gjør det.